

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:
Égy hónap... 30 kr. (20 fillér)
Külföldre... 1 ft (2 kor. = 200kr)
Visszafizetés:
Égy hónapra... 65 kr. (1 kor. 30 fillér)

ELŐRE
POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Zöldfa-utca 32. szám.
Zöldfa-utca és Nyitnyécséi sarkán.
Felolvasó szerkesztő:
KUN BÉLA.

Mai számunk főbb közleményei:

A gerinctelen többség. — Fuccs a tükös tanácsosságnak. — A monda csinált bizalom. — Kereskedők a fősajd ellen. — Mikor a halottak szavaznak. — A parlamentnek menni kell. — Décszéki ügyei. — A szerető bosszúja. — Sas Édes menyecze.

Gerinctelen többség.

Nagyvárad, sept. 20.
A diszkrét magyar félhívatások azmal nyugtatójak meg az országot, hogy a kegyességi tárgyalások hét pécsettől frótt titkáiból semmit sem lehet megmondni. Semmitmondó száraz, őrök kormányú közeleink arról, hogy hányadik előt tartják a szakbizottságok és hogy melyik napon, melyik referens, hová utazik. Ez az aggódva, amit szökevényes tartanak az aggódva figyelt országának tudomásra hozni.

Amit a magyar kormány szövevényesen nem sikerült megmondniok arról bőbeszédű részletelő közölnök — bécsi lapok, azok ismerik a közeleink tárgyalások titkait. A közölnök — kétségkívül bízikkén és csöppet sem titkolódzik, hogy Ausztria székény követelése között szerepel többek közt a levéltolemlés, a vámbételeink Ausztriára kedvezőbb módon való feloldozása, a közös ügyek szaporítása, a kvótának nem időelőidőre, de állandó jelleggel való megállapítása és a kegyelmezés nem tisztesztendő, hanem hosszabb időtartamra való megkötése.

Ilyen lehetetlen követeléseket mostanáig még sohasem mert egy osztrák kormány sem Magyarországgal melléknök szögenni. Valahány magyar miniszterelnök meg e mai napig a kegyelmezést alkudott: Bécsben: mind székénykezze szaladt volna haza ekkora követelések hallatára. Nem székény gyantásos-e az a főtvezt, hogy akadály Magyarországon Kormány, amely ilyen horribis követelésekkel bírótt meg akár csak alkuba is bosszárközzék? Nem megálló iszámhárdó-e az a vakmerő hit, hogy lehet olyan magyar kormány, amely az ilyen lehetetlen követelésekké előzőzőzők osztrák kormányok névén megvevással hátat fordítsón? Nem gnyagos kicsinylés-e az az ostoba teremtés, hogy Magyarországot kormányán és parlamentjében olyan férfiak élnek, akik hajlandók az ilyen méretetlen követelésekké eleget tenni.

Ausztria gyöngélekké nem bennünket, ha ilyen követelésekké mert elénkbe állni. A magyar parlamentben ma jóformán nincs ellenzék és a kormány, meg a többség azt teheti, amit akar. És Ausztria abban

bizik, hogy a kormány és a többség azt fogja tenni, amit — á akar. Hogy meg fog adni mindent, vagy legalább is sokat abból a horz-szón (megéből), amit követel. Hogy nem lesz ereje megtagadni az ő követeléseit. Hogy erőmél fog érdet hajtani Ausztria előtt.

Ausztria bizik a magyar Kormányban — és ő is egyetlen, aké joggal bíráthat benne. A kormány csak a parlamenten erős, mert nagy és erőteljes többség van — kilele azonban. Ausztriával szemben, gyöngé és ellenállókra jóformán képtelen. Ausztria föl akára használni a kedvező alkalmat, amikor a nyeregbe jutott többség egyetlen pihen a nemzeti küldetlemben szerzett bevadit, fők, keresz növéssé bábrán és az osztrák kormány gyöngéssz lezsedni a nemzeti közlelemben Magyarország számára meg nem érett gyöngéleket.

Az ország azonban tésen lesz. Gondosan apott gyöngélekké nézében erőt termétt nem fejleletréni beriatonozkodó tolvajoké. Ha a Wekerle-kormányának nincs mersze hozzá, hogy rávezén Ausztria idegerbe tévedő kezere: az országának lesz ereje hozzá, hogy tébből messle a tolvajoké kezere. A parlamentben pedig egyetlen hátt meg nem hajló férfiak fog küldeni, akik becsületessé radikális politikával a főkajk székényi abból a székényezélen tétté melységebből, amelybe a Wekerle-kormány és az ő paha könnyen kezeltető többsége jutatta.

IGAZMONDÁS.

Fuccs a tükös tanácsosságnak. Jól látszik, a csatlósított kiskönyv, aki küldöze vételek folyjan a képviselőház elnöke is, megis csak lemezz Árdas a vértanúk emlékére rendezett gyűlésmegszegre. Néhány hónappal ezelőt még diszkrétén átköltött az október héténelik fölött és most megis emegy a vértanúk irázhoz. Hosszú lett az így: néhány hónap előtt meg azt hitte a kis kegyelmezés, hogy odafent Beesen méltányosjak nagy szolgálatot, amelyeket a nemzeti megvevésében körül szerzett és valószagosos helyszö tükös tanácsosságnak fogja. Most azonban kiderült, hogy nincs mersze a v. b. t. i. r. e. talat merészkedik ábróni a vértanúk szent emlékének. Ugyezölvan hazudózkod a hazudással. Ugy tesz, mint az egyetén kártyas. Amikor csöndes alsóbán már minden pozzét éreztetnie, nagy esztendősséggel kijelentette: No, most már nem bánom, ha — felelőbizünk is.

A monda csinált bizalom. Ápponylan mindenki bizik kishözök vélemékre szerint. Ebből a feltevéséből a méltóságos urak kemény és megbizható kitépja, a Budapesti Hirlap, melynek nyugodt stílusa kiválóan

alkalmas az elrontott gyöngök emésztésekre elöszárássá — azt követel-tel: hogy mindenki bizalmat is s. az. neki. Kén a jogcimen a méltóságos hírlap posztaléba mártott papírján az a megvevő uszég jelen meg hogy Bihar vármegyében a közigazgatási bizottság hivatott szervezett a szép langa hamisítottának. Nem sokat tartunk ugyan a vármegyey közigazgatási bizottság tagjának gerincteléről, de feltételezzük még róuk annyit liberálizmus, hogy a jezzára ut előtt nem görbül be de tébékak. Egyéb hírt az a véreselelem nem fejezték őket, nem a közigazgatási bizottság e h. második felelen filést nem tartott s így hát nem is szavazhatott bizalmat a nemzeti barion családgyának.

Kereskedők a fősajd ellen.

A klerikális szövetkezetek terjesztése.

Tiltakozó gyűlés Nagyváradon

Nagyvárad, sept. 20.
(Saját tudósítónktól).
Soha olyan érdekes átváltozást nem lehetett látni mint a Glacé Antal fősajd. A kibontott bírói őrszeme nem is olyan régen, ekkóre volt a nagyváradi kereskedő segédek egyesületének s a túró merkantilizm közö számtottá magát. Történt azonban, hogy a biztosítás tisztességes pályájáról letréve, Ápponyit és társak leggyöngéletré lelést Biharvármegyey és Nagyvárad város fősajdú székében, s egyzerre csak sóknyen agrárius lós, s nagy dühvel támadt neki a biharvármegyey és nagyváradi kiskereskedők existenciájának. Ficsóbb parancsra rendeltet adott ki a vármegyey fősajdúknak, a melyben meghagyta, hogy tiltakozással terjeszék a klerikális szövetkezetek s a lakó ártfogalmának lebonyolítását végyek ki a zsidó kiskereskedők kezéből. El akarjuk ugyan terjesztetni a Hangya és más effélé klerikális — antiszemita hányuzdát fókhat a vármegyében, csakogy letrévében járjon a nemzeti demokrácia klerikális agrárius kormányának.

A fősajd azonban most újabb elszámtotta magát s valószínűleg a kórendeletre most a kereskedőktől kap egy olyan leintést, mint a melytén fősajdúknak kárgott a Tuljártékert egytében. A nagyváradi és biharvármeyei kiskereskedők társulata nem nézi ősszettel kezelék a fősajdának existenciájának ellen intézett merényléteit. Nem térik szó nélkül, hogy meztárségek konkurrenciát termelnek ellenük s ezért szeptember hó 26-án tiltakozó gyűlést jönnék össze Biharvármegyey és Nagyvárad város kiskereskedők. Rossin-pér Jakab, Huszár Adolf előlékö és Lengyel Zsigmond dr. társulati titkák aláírásával felbízott hősztotta ki a társulati melyben előszöbük a kiskereskedőkké szeptember 26-án délután három órára a társulat helyiségebe.

A gyűlésen tiltakozni fognak a fősajd rendtele ellen, s követelni fogják annak visszavonását. A gyű-

lésen előrelátótlag teljes számban résztvev Biharvármegyey és Nagyvárad város egyes kiskereskedők kara.

Mikor a halottak szavaznak.

Megsemmisített előjáróság-választás.

A szolgabíró virtusa.

Nagyvárad, sept. 20.
(Saját tudósítónktól).
A szolgabíró virtus részéni nemokára alapos leltériben Biharvármegyey alispánja részéről. A vármegyey külső tisztviselői abban látják kimerítve közelekkékké teljesítését, ha minél inkább ügyelnek elnyújtani a magukon kívül minden más akaratot. Egy-egy előjáróság vagy bíróválasztás valami régi kultúrálan korszak maradványának tűnik fel oly baszokozást visznek végre az ómosbotok korszakába illő szolgabírók. Ebben azután nincs nemzetiségi kéllőbőség-mert — mint az alább közölt eset is mutatja — a román szolgabíró is épügy bának a szegény paraszttal, mint a legheztlyafásabb magyar dzsentri.

A vármegyey egy ilyen érdekes szolgabíró várszázóki foglalkozású mosanóriban. A szolgabírói basszokozás székelye Belényes, hősé pedig Tempelán Desző, a belényesi járás szolgabírája, aki erőszakoskodásával nem egyszer szolgáltattat mány aragot a nagyváradi sajtónak.

Ezelőt pár hónappal történt meg Belényes községben az előjáróság választás, amelyen Tempelán Desző szolgabíró előlékött. A szolgabíró, kejelelmény, hogy lesz e ákit ő akar, a választók akarata az őre mellett egyáltalán nem lehet számításba. Hiba is próbálkozott hát érvényre juttatni a választók akarát, mert a hatalmi göggyében elrugaszodott szolgabíró, amikor látta, hogy az ellenpárt többségben van halálra törözött mint vitéz végre s cselekszött még 20—25 szék választó szavazatát is bevette a listába.

Egy aután sikerült is neki diadalra juttatni a pártját. Az elbukottak azonban nem nézték nyugodt szemmel a várszázókkékké hányn felbuzást autak be az igazólóválasztásmányhoz, kérve a várszázó megsemmisítését.

Az igazóló válsztásmány meghibonyosodván a brutális várszázókké igazsága felől meg is semmisítette a választást. Most ezt a határozatot a várszázó párt felbuzezt meg a közigazgatási bizottsághoz. Wallner Odán ügyi főigazgató uszég, hogy ily nagy fokú megsemmisítés a bizalomhát, hogy a terrorizmus és a hamisítások csakugyan megtörténtek s helyben hagyták az igazóló válsztásmány megsemmisítő határozatát. Együttal azonban azt is kimondotta a közigazgatási uszég, hogy ily nagy fokú várszázókkékké nem lehetnek megtörtés nélkül s ártórat intézett az alispánhoz, a szolgabíró elemi fejelelmi vizsgálat megindítása iránt.

Az ártórat ma vette kézhez

Miskolczy Ferenc alispán, aki bizonyára nem fogja utját állani, hogy a baszkodó szobgábró elnyerje méltó büntetését.

A panamistának menni kell.

Polónyi lemond.

Megint beteg lesz.

Budapest, szeptember 19.

(Telefontudósítás.) A fekete igazságügy-miniszter helyzete emmár többrendű panamából kifo lyodal teljesen tarthatatlan.

Hízen ismerte Polónyit mindenki még mielőtt belelért volna ama mágnáspiros miniszteri székbe. Tudták, hogy egész életében nagy panamista volt az öreg. Andrásy Gyula gróf ki is fejtette abbéli gondolát, hogy Polónynak nem való a miniszterség, jobban mondvá Polónyival egy nívón állni nem valami becses dolog.

De résen állt Wekerle tata s kijelentette, hogy Polónyit nem lehet mellőzni, mert Polónynak nagy érdemei vannak a kibontakozás körül. Polónyi ugyanis — tárgyalt a darabantokkal. Iaz, hogy Polónyi tárgyalat Groedelékel, meg a Cunard Line kivándorlási társulatál is, de azért mégis miniszter lett.

Ott egy darabig csak tűrték. Tűrték, de Polónyi lavinája annyira megnövekedett a szegény ember feje fölött, hogy most már nincs számára más menekvés, mint lemondani, szokása szerint lehetgedni, erkölcsileg meghalni. A fekete gróf legutóbb ki jelentette, hogy vagy Polóny fog a kabinetből kitérni, vagy ő, Egyszóval a feketék összemarokodtak, Pom-pás majomhistória! . . .

Igen ám, csakhogy a fekete gróf a kabinet fekete lelke, a körül letentés nem válhatnak meg a hét bölcsék. Jobbnak látták tehát — nagyon helyesen — a panamistát melesenztini inkább.

Polónyi könnyező szemekkel válik a trónusától, de válnia kell. Nincs más mód. Hír szerint már meg is rendelté betegségeit a jobb óvlejtésre, a betegséget, a melynek lelete alatt nyugodtan temetheték.

Milyen méltabosan fog is majd hangzani: Polónyi Géza igazságügyér . . . akaron mondani igazságügyér, tekintettel egyre súlyosbodó betegségre, a tárcáról lemond és nyugalmiba vonul . . .

Igy lesz . . . kaczagjatok!

Bérczi Béla ügyei

A fogadott gyermekek.

A rendőrtanákosos temetés.

Budapest, szept. 20.

(Saját tudósítónktól.) A tragikus sorsú rendőrtanákosos még mindig beszéltek magáról. A rendőrség nagy recenzust keltesek Bérczi vádaskönyvei. Bogdán és Kalmar detektívek akárhó a belügyminiszterhez írt leveleiben megemlékeztek, kijelentik, hogy a nekik tulajdonított állításokat, sőt a szerki dőlt nem tették és abról, amit Bérczi állít, egy árva szó sem igaz.

Kiderül mindjában, hogy az öngyilkosságának éppen nincs politikai határa és hogy azt tisztán Bérczi magánvilágára vonatkozó dőlt. Ezek fizetéséből nem kapott többet kézhöz mint 138 koronát. Ebből fizetés kellett: első évall felelőségének a törvényes-n megállapított tariszdját 60 koronát, második felelőségnek sőt. Ez már maga több volt mint törvényes fizetés. Ezenkívül ott volt két fia, akikre szintén kellett költséme.

Hogy az adósságok hinárjából vitalgion, mindentéle eszort meg próbált a szarcenétlen ember. Egy időben a következő apróhirdetés volt olvasnát a lapokban:

Vagyonos szülőnek romlott gyermekei elátrása veszi és javításuknál gondoskodók élőkölő rendőrtisztviselő.

Ez az előkelő rendőrtisztviselő senki más nem volt, mint Bérczi Béla. Ly módon havi 1500—2000 koronára jövedelmezett, azt, amit részben adóssággal törlesztésére fordított. Mikor azonban második felelőségű is elvált, ez a jövedelmi forrás is megszűnt. Csak Singer Rezső egy előkelő eschországi gyáros fia maradt nála, aki tővéből sem volt nevet fia, hanem egy ilyen hirdetés útján hozza adott jól fizetett gyermek.

Mikor ezektől a jövedelmektől is elesett, más uton próbálta jövedelmét szaporítani. Mint a bányázi osztály vezetője egyre utazott és ny alkalmakkor tengersok költséget számitott fel. Mindentől elesett, mikor a dunai kapitánysághoz helyezték át. Jövője sívár, mutja borús. Mit tegyen? A végős elkeseredés fogyvert adott a kezébe a jobb sorsra érdemes embernek.

Bérczi Béla temetésre ma délután 4 órakor volt a kerpesesi uti temető halottaházából A holteszet immar a rákoskeresztúri temetőbe vitték. A temetés az övezgy rendeztette. A kőkapitányság testületleg vett részt és a ravatalra díves koszorút helyeztek.

A szerető bosszúja.

Összeegyetett katona.

Szerelmi dráma az Aldásátcán.

Nagyvárad, szept. 20.

Szenzációs szerelmi dráma történeti tagnap az Aldásátcán, felvette a közönség estéli csodáját. Egy jegyző katona rohan az utközépén, borzasztó ordással kértsegítseget a járókövetőtől. Sokan közölettek feléje, de ő tovább rohan léleklakodva, mígsem a Vezér nyomda előtt leeresztett s szédülélt terült el a földön. Három katonapajtása szedte fel a földhöz fekvő tizedest, kinek arca keze, csak nem egész teste össze volt égetve. A szarcenétlen ember katonapajtásai kutattak az egész sebek okát után s a következő rémes szerelmi drámára jöttek rá.

Nagy Bálint tizedes már régóta szeretője volt Sipi Róza szolgáló leányának. A szerelmi viszonyuk már löcedezett a gyümölcsre s Nagy Bálint emelt kezdte is elhanyagolási szeretőjét. Mind hitáthában és ritkábban kereste fel a leányt, aki Várady Maró Aldás-utca 14 számú házával szolgált. Sipi Róza törvényes betni akarta a viszonyt s kérte a tizedest, hogy adjon neki írást arról, hogy a sültetésű gyermekek ő az apja. Nagy Bálint huzodott a leány kérsére elől, de nem merete határozatlan megagadni a teljesítést. Folyton hangoztatta, hogy várakozzék a megküzabodul a katonaságtól s akkor majd lehet beszélni az ügyről.

Sápi Róza nagyon elkeseredett szeretője hűtlenségé miatt s folyton hangoztatta, hogy vagy magát, vagy Nagy Bálintot elemészti. Tagnap elemt ismét a tizedes a leányhoz, aki épen a kezében levő újsámpere sűrűsít fel a szaba padlóját.

— Most sem akarod Balázs — szöletta meg a beléptő a leány. — Hagyj beket semmit sem akarok — felelt vissza a férfi. — Elvessék a leány-mereved.

— El. Egy sem az enyém az a gyermek. — Nem a tied? Askor nesze — szölt sikoltozva a leány s a surlósdőz használt maró zsiros sződvál végig öntötte Nagy Balázs.

A legény egész leest összeesgett: a maró folyadék s menekülési kez a leány elől, mígsem összeszett az utcán.

Nagy Balázs kétségbeesésével a helyiségűi kőházában apólját. Sápi Róza pedig letartóztatva a rendőrségre.

Sas Ede szennyese.

Ki a darabont?

Olálkodás a haladókánál.

Nagyvárad, szept. 20.

(Saját tudósítónktól.) A nagyváradi sajtó becőz gonóms. Sas Ede, Nagyvárad című újságjának szokás módjón rontott ellenünk meg a upmegjelölés előtt A közismert Gilettemer, akitől undorral fordulunk el még azok az újságírók is, akik a sors haragja foly-

tán egy szerkesztőségben kénytelenek vele dolgozni, felidőzte a megboldogult darabontok szellemét s rá fogta lapunkra, hogy Krisztoffy pénzél.

Ez a sajtó férég, akit egy ízben már kiközösített kelődelő a nagyváradi újságírói kar, most az elvándorló szerkesztőségnek levehén fürdőt nyomorok tagjait s nemzetiáit álczóban finja a kormányypárt rekedtes harsónát.

Munkatársai akárhó éhberért nyuzna le a bört, uton-utófélen szidják ezt a sajtókillancsot, akit ott olálkodott nemrégiben a haladópart sajtóirodájának előszobájában s szedte fel a nemzet vérdíjából össze gyűjtött pénzeket.

Most végre leránták a leplet róla s kivégzőudorító meztelen-ségben Sas Ede igaz arca: a darabont pénzekért olálkodó, farkosvával kuncogó, nyomorékságból dőli poltikai kaméleon.

Lezöszölik a Magyar Szó című bulvársajtó lap ma meglepet számnak szerkesztői üzenetét, mely a következőképen hangzik.

Nagyváradra Sas Ede urnak.

Urasságod csodáson megátdomott ben-nünket Glazc főispán! kasznói megválasztásáról írott ciklünkért. Mi azt írjuk, hogy Glazc ur I (egy) szűdbőlseggel lett megválasztva. On is ezt írja Tehát mi igazat írtunk. A főispánság azt az hogy mi kevesellők ezt az egy szűdbőlseggel a nemzeti dőg kormány főispánjának, on meg sőtallotta. Ami pedig az ön praxiókánál feletti, erre csak akkor reagálunk, ha önkak lesz. Bátorásga kijelenteni, hogy ön nem olálkodott a darabont-kormány konyhájá körül az askori sajtóiróda előszobájában és hogy ön, nem volt a darabont-kormány app oly ravasz hive mint a mostani „nemzeti” kormánytak. Ajánjuk azonban Sas urnak, hogy ne folytassa ezt a vitát, mert mi méltányolják az ön érdekeit, nem bántjuk lelet, de tartson határt és ne kétségbeeszen bannákat az önévéletlenre.

Ilyen ember szerkesztői a hiharmagveti a nagyváradi függetlenségi kormányypárt felhatalalos lapját. Válgék egészségese azoknak, akik nem röstelnek vele egy asztalnál öni.

H I R E K.

Hivatalviszágát a város-hátán. Rimier Károly polgármester szeptember 25. és 26 ikán hivatalviszágát tart a város-hátán.

A polgármester megvizsgálja az összes ölyözöttök és segédhivatalok ügyke-előket, valamint a pénzkezeléssel foglalkozó hivatalok pénzáru állományát és könyveit.

A magyar közzgyűlés vége.

Ma dődelőtt kéncz orokor folytatást a közzgyűlést Biharmergye törvényhatóság bizottsága Glazc Antal főispán élökelete alatt. Az ülésen

Hatoságlag engedélyezett végeladás

Kassovitz Fülöpnél

a Zöldfa utcán, Holmann Lipót és a Párisi nagy áruház között.

Üzlet felosztás, mint az összes raklárón levő FÉRFI- FIU és GYERNEK ruhák, valamint lábszákok, városi és utazó bundák minden elfogadható ársban kerülnek eladásra. Kérem a végközönség szives meggyözödelését.

A berendezés olcsón eladó. 20 2-10

jelentékelten ügyek elintézésén kívül a következő adományokat szavazták meg: A nagyvárdi községi népiskolának 200 koronát, nagyvárdi év. ref. leánynevelotásnak 500 koronát, továbbá 100 koronát a járási-iskolát Vasvári Pál azobor javára. A községylet a déliélti folyamán véget ért.

* Alapítvány a siketnőknek. Nagyvárad város közön sége már régebben alapítványt tett a kolozsvári országos siketnéma intézetben nagyvárdi illetőségű siketnőknek nevelésére céljából. Kolozsvár város tanácsa ma átiratban kéri a nagyvárd-városi tanácsot, hogy a 6000 koronás alapítványnak az évré ére 500 korona kamattal mindháromabb fizesse be.

* Holttest a kukiországi szőlőn. Terében, biharmegyei közös határában rémes lelete bukkantak a munkából hazatérő gazdaberek. A kukiországi szőlő egy vérbé fagyott asszonyi holttest felül, összecsapzott hajjal, ös-zekkel, ruháit csaknem le voltak cibálva róla, arca teljesen eltorzult, úgy hogy alig tudták felismerni benne Tóth Vivagót, egy terhes család leányát. A holttestet beszúrtották a falabsz a csendőrségnek rögtön jelenlést tettek a borsalmá esküvel. A csendőrség rögtön megindította a nyomozatot a halál okának kiderítésére iránt.

* Tolvaj csavargó. Molnár Már napasmos tegnap délután munkahelyén levette a kabáját. Később, amint újra fel akarta venni, csak holt helyét találta egyetlen kabátjának Szécsentz a környéken, s meglepetésszalpaltta, hogy a kabátot Kovács Márton csavargó épen be szúrta venni a közeli kocsmaiba. Az előzővet rendőrt visszazárta a kabátot Kovács Mártontól s egyuttal bevezette az eljárást a tolvaj csavargó ellen.

* Templonrablás a fővárosban. Az éjszaka kirabolták az óbudai templont. A tettesek, akik a helyszínen ábrátok elhettek, nagy körültekintéssel végezték munkájukat és csak egy védtelenségük köszönthet, hogy a szentélyt ki nem rabolták. A rón, két templon a Lajos-utca-ban van. A betörők a templonépület mögötti paplakból előkerítették egy létrát, azt a templonban északi oldalán elterülő kerthen nektámasztották a sekrestyének s így jutottak fel a sekrestye tetéjére, onnan a sekrestyébe. Itten az összes perselyeket feltörték, a pénz helyőlk kiszedték. Hogy mennyi volt ez a pénz, azt természetesen nem lehet megállapítani. Az óltárról elvittek három aranyosövetet, a Mári-képald három aranygyűrűt, A szentség tartó óltárt is fel akarták törni, ami egészen könyű munka lett volna és a tájtól hicskával fesszegték. Itt azonban munkájukat megzavartatták, mert a beszúrt bicska hátrahagyásával megmozgottak. A rendőrség erőszály nyomozást indított, hogy a szakmó rablókat kézrekerítse.

* Bestiális napasmos. Temesvári tudósítók táviratozza: Ardeleán János huszonnyolc éves napasmos tegnap este beállított özegety R a d a j Fenecnék hetven éves cigányasszony lakására és pénzt kért. A szerencsétlen öregasszony nem tudott neki pénzt adni, amért aztán Ardeleán elbők alaposan elverte, majd erőszakot követelt el rajta. Radujné a rendőrséghez vánszorgott, ahol előadta panaszát, mire bestiális támadóját letartoztatták.

* Lökötő cigányok. Detáról telefontalál: Puchmann Alajos nagregri pusztájáról az éjelt 31 darabul nyomasztó 2600 korona értékű lovat lopák. Az események meg az új folyamán kivontatták, hogy a lovat Lole István, Lole Mihály és Csuták Fenec cigányok követék el. A események már a nyomokban vannak.

* Mihalcs öngyilkos. Jovánovics Szifrid 50 éves mehad napasmos, már régóta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, amért aztán már több ízben önkényeslelaktart megváltani órádott. A tavasszal ismét felugrott, ekkor azonban ímélt megmentették. Járóvics mindenek dacára még sem állt el attól a tervétől, hogy elpusztítsa magát, a mi végre sikerült is neki Korán kelt fel, köröndelt a ház tetején, vajjon csak-e még mindenki az, aztán a kutha ugrott Mire rákadtak, már halott volt.

* Zsidók újvibe. Izraelita hitfelekezeti polgár tisztán ma útek meg az új év ünnepeit. A nagyvárdi összes izraelita templomokban ünnepek ünnepségeket tartottak az alkalommal. A neolog izraelita templonban K e c s e m e d t h y Lipót dr. főrabbi tartott magasan szónyaló beszámbeletet a zsidó népről, hirtetve a munka kultuszát. Az ortodoxoknál F u c h s Mór főrabbi intézett szób beszédet az újév ünnepségeit.

* Táncoztétel megnyitása. Kovács Tivadar balémmester, a m. kir. nagyvárdi honvédelmiaprotokollja és az Ócsolya-zárda tanácsa a hó 22-én újvibe meg 3 háza terjedő táncmozgást a Zsidóház előlde nagyszertámban. Az oktatás főelőlé az egész koroográfiai tanácsvezető és a test összehiták. — Dosson tanfolyam. — E főzad névendéket a megvási tanácsvezető (hallgat) és a kispáre is. Beíratkoni és érkeztárási lakásán: Uri-utca 17. szám alatt, Kölni gyermek, dák és felmentek esti kurzusa. 2-19

* Villamos színház a Korona kávéházban. Nagy közönség látogatta most a Szent István tér Korona kávéházban estelelt hól színház szobáit. Meglátottak be a közönség szórakozására. Minden este változatosan műsorban győzelműre és a látogató közönség úgy egy ak szórakozási alar, beletűdűtük nekül kellemes élelet szereslet magának. 2-19

LEGUJABB.

Minisztertanács.

Budapest, szeptember 20. Ma delelőtt tíz órádi délután egy órág Wekerle és Sándor emokete által minisztertanács volt. Az ülésen a folyó ügyeken kívül több fontos in-

tézkedés végrehajtását határozták el. Többek között kimondták, hogy a tisztviselők részére a bűtözése fölveendő fizetés emelés kitalálására vonatkozó rendelkezést végrehajtják. Kineveztek ezenkívül a vármegyei járás számvevőket. Ezek a kinevezések polgári körökben nagy feltűrést keltek, mert úgy határozták már régebben, hogy a vármegyei ügyének végleges rendezéséig ily irányú intézkedések nem fognak történni. A kormány félhivatalosan siet is megnyugtató a közvéleményt, hogy a kinevezések semmiben sem érintik a vármegyei autonómijára vonatkozó terveket.

Wekerle is agrárkodik.

Budapest, szeptember 20. Beavatott helyről jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök szombaton Bécsebe utazik s ott részt veti a külön-külön hazatérődés agrárusok nemzetközi szervezeteinek gyűlésén. Az utazásnak politikai háttere is van, amennyiben az alkalommal találkozik a miniszterelnök Beck bárával, az osztrák kabinet fejevel.

TÖRVÉNYKÉZÉS.

A dő resti postarablás. A nyár folyamán a dőresti erődség mellett a cserdójárásörög üres. Híszított postakocsi talált. A postacona-gok szanaszét leverték, azonban a szállított pénz — mintegy hatszáz korona — nyomtalanul eltűnt. Az ut mentén fektölt a 19 üres postakocsi, Berce János, fején könnyen megsebesítve. Par lépésnyire töle egy véres bon óvársz akadtak a csendőrség. Miután az a gyantá meitűt fel, hogy az egész dolog egy jól elrendezett csalás, a melyet a tavasz sühanc muga talált ki, — a kecsist azonnal elfogták s bezsúrtották Nagyvárdra az ügyészség fogházába s megindították ellene a bűnvádi vizsgálatot. Ma itékezett Berce felett a bír. törvényesék. Sikkasztás büntetéssel vádolták, de a vádolt állhatatos tagu dása és a beidézett tiszegy taru ingadozó felelete miatt a vád valediságát nem sikerült beigazozni. A perbeszéd után telet beazara ro-vult vissza a törvényesék s emután kihirdették az ítéletet, mely szent B e r c e János a vád és következményei alól felmentették.

REGÉNYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francia regény.

(Folytatás.)

Az egyiknek fekete básonyzeke volt, a hitegek ellen csupán egy fekete selyemkendő védte, amely nyakára volt csavara. Haszu fekete haját vígan lengette a szél, mert kálaját a kezében tartotta.

Társát már ismerjük, mert hangy, piszok, öltözete aronnal ellátta a gondolán, szórakozott tudóst, az ugyam Guillard Nepomuk tanár segédje volt.

— Tehát igaz, — mondá a básonyzeke férfi — nagybátyámban csakugyan megszűlt a vér szava? — Azaz kifejezetten, hogy őnt látni akarta, — felelt Plesché, a tény szájvite.

— Eddig nem voltam annyi gyöngédességhez szokva, s szoklatlan fordulat teljesen elkélt.

— Tudja, kedves Bémolinsat, a halál közönség az érzelmek általakulnak, megszűlődnék...

— Azt hiszi, hogy már annyira van az öreg?

— Bizony, azt hiszem, hogy nehezen gyógyul meg. Nagyon hanyatlott az utolsó időben, egész szervezetében zavark mutatkoztak és idegei roppant érzékenyek lettek.

— Ehet ugyan még néhány hétig, mert tegnap este, midő őt elhagytam, nem volt nagyon rosszul. Egyedül akart lenni és kissé trümmelendő köldött el engemet...

— Rendes, szeretetreméltó modorában... Plesché ur, ön igazán a békésítés anygala, ha az ön helytlen lennék, már régen a fejéhez vágtam volna a lombjait.

— Lassa, és ön csodázik, hogy nem lehetek jó egyetértésben? — Mi az orvosok véleménye? — kérdezte a szórás színet után.

— Letet ugyan hírs tudás, de azért mégis kiáthatalan ember. Plesché mestere végjelme föl-szólat: — Hiszen minden embernek vannak gyöngéségei, én megszóltam apró hibáit és őszintén sajnálom, hogy annyira jutott. Ah, hogy el-hanyagolta a szegény vesgyművelést meg mielőtt ágyba fektött, élvezte egészen a kedvét. Szegény gazdámnak már nem volt ereje a megkezdett kísérleteket befejezni. Csak az utolsó kútataitai... hiszen talán tudja kútataitai az első lélek elzárása tárgyában?

Elzárás? ... Miféle elzárás? — kérdezte a másik meglepetve. Első lélek elzárása? Mi tán terem ez csodabogár?

— Ön nem olvassa a tudós társaságok jelentését?

— Oh, ez nagyon emészthetlen téplődik. Plesché ur, hisz ön azt nem olvasson... Elzárás... Hatala! Szegény bácsikának már hiányzott egy kereke. Különbösen az korbán nem is lehet rajta csodálkozni.

— Csak nevessem, pedig bizton-sítatomam a nyugati ementó eredményeket magyarázhat. Én magam is...

— Micsoda, ön is? ... Nos, akkor megbíhatom valami az ön fejében is keráram, ... Különbösen nincs rajta mit gondolkodni; a tudós férfi segédje... az ilyenek ragadozó No, de komolyan, magyarázza meg kissé a homályos dolgot, mi ez a titkosított elzárás?

— Dacára mőtész voltának, ön talán mégis hallotta némely meglepő fölfedezés híreit? Ásatások alkalmával, még pedig száradok óta elszágyott helyen előfordult, hogy egy követ szétörvö, kihull belőle — egy bék, mely évdű idűl mulva dísteték, kinyitotték, ást, szoval szárados álműből ébredt föl...

— És ön hiszi, hogy? — nevelt hittelőlten Bémolinsat. — Magam nem voltam szemtanú, — felelt ezúttal a végzés. — Ki-

vérleteink azonban a tümemény le-
hetőségét bebizonyították. Mi ugyan-
ért megkísérlettük mesterségesen;
légmentesen belatalkozni békákat,
varangyos békákat, sőt macskákat is.
— Egy egész százdíj? habozá-
zott a művész gúnyosa.
— Nem, csupán néhány napig;
de ennyi idő alatt meggyőződhetünk
arról, milyen iktételek mellett ma-
radhat meg egy szerves lény anélkül,
hogy meghalja.

— On va olyan nagyszerű! . . .
Ne nevesítse annyira; a dolog
magyarzata egyszerű. Természetesen
nem szabad a kísérleti lényt hirtelen
durván eláramni akor levegő hány-
nyában megfullad.

De a hypnotikus álmoknak több
foká van, az egyik, melyet nem is-
merünk még eléggé, csaknem olyan,
mint a halál. Ez nem rendes meg-
meredés, a vérkeringés is műkö-
dik, ez inkább az egész szervezet
meghűlése, az élet szünetelése . . .

— És az a test megéhvén levő,
élelem világtársa nélkül?
— El . . . ha ugyan életnek
nevezzük azon állapotot, midőn
egyetlen szerv sern működik.

— Aztán hogy dugja ön az álla-
tot a kőbe?

— A bőrön minősége melles,
csak légmentesen zárható legyen.
Grillard ur főképp gáztömplasztik-
utón elcsúszta a sárja a kísérlete
szánt állatokkal.

Csakis tudni lehet ilyen bol-
dond esemény.
— Im! Ön úgy látszik már meg-
felelkezett egész elméletéről! . . .
Azt hiszen, a hateraz bángu skála,
melylyel meg mérte ajándékozni a
világot, nem volt valami korszakat-
koto föltözező.

(Folyt. köv.)

Próbálatlan
pörkölt kávét
vásárolni
egy még eddig nem létezett új
módszer szerinti
3-féle zamatu vegyítékből,
mely minden ízében megállapított
kaparó.
Aszódy Mihály
triesti kávé, és tea közvetlen be-
számlált ártalában.
Nagyvárad, Kossuth-utca 16. szám,
a cipőgyártási szemben.
Olcsó árak! Helyi és vidéki
teljes megrendelések 0.55. számmal
kérlek.
Videkre a postacsomagok 4 és 10 fillér
legzárható. Kétszeres ártalán el-
várható és barmint 13 k. 50 ft.
székeltetés utánvétel. 18

SILBERMANN IGNÁC
első nagyvárad-i hir-
detési, közvetítő- és
elhelyező-intézete
Nagyváradon, Kapuczinus u. 52. sz.
Telefon 247.

Segédjegyző.
Kötegyán közszéghen egy teljesen
szakképzett, tüdőn általános, mint
segédjegyző 6. október 1-től al-
lan 20 alkalmasat nyer. Javaldalma-
zasa ha 30 korona lakás, fűtés,
világítás és koszt. Szorgalmához kö-
pest mellékvédelemben részesül.

Nyomatott Laszky Armin könyvnyomdájában Nagyváradon.

Első nagyvárad-i cipő- és csizmagyár
Moskovits Farkas
és Társa
Ajánlja elsőrendű kezimunka
cipő- és csizma
készítményeit.
Nagyvárad, Kossuth-u. 4.
11 (volt rendőrség.)

Apró hirdetések felvitetnek
Ujvároson: Nagytelek-u. Weintraub
Mór; Szt.-László-téren; Berkes Mór,
Kolozsvári-utcán; Huszár Adolf fiók
kiadóhivatalokban, ahol lapunk egyes
számai is állandón kaphatók:

Dr. POLITZER JAKAB
sanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyváradon Szilágyi Dózsa-u. 7
Béjáró és bennlakó betegek
egészesen át nyitva.
Külföldi gyógyterápiák.
Állandó orvosi felügyelet. Olcsó árak.
Penzio naponta (lakás és étkezés) 5 és
7 korona. — Propekussai és felváltó
posztókkal szorít.
Dr. POLITZER JAKAB,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Szocherli kútorok,
Konyhaberendezések
Szecsvay-utca 33. szám alatt elkül
tűzés miatt eladók.
Megtekinthetők a nap bármely
szakában.

Schwarz és Ullmann
veskereskedése
Nagyvárad, Nagypiac tér.

Nagy raktár mindennemű
vss, vastemez, öntvények,
vasalások, takarékkonyhák,
kályhák, zománczott és önt-
ött edények, konyha felsze-
resek; fegyverek, revolverek,
böltények és minden
a vas szakmába vágó cik-
kekkelből.

Figyelmes és jutányos
kiszolgálás.
Telefon szám 545.

VERŐ EDE
könyvnyomdája és
papirkereskedése
NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.
Telefon szám 024.

Modern iroda
berendezések
11 raktára.
NYOMTATVANYOK
izlésesen készíttetnek.

APRÓ HIRDETESEK.

A legkisebb apróhirdetés **40 fillér.** Minben sorá 4 fillér **valag hetet** 8
fillér. Videkéről leveleiben is bekiadható az apró hirdetés. A díj **melléző** lényesen.
Legelőszövegből a postautalvány, mert az utalvány szelvénye a kiadóhivatal Nagyvárad, Zöldfa-
utca 32. sz. n. (Zöldfa-utca és Nagypiac térének.)

Kökusz zsír 5 K. Kétyben legelő-
nyosban 1 "12" viráti, füstölt huse-
fűlek, **halkonszerek,** házikonyák, fűszer
árak.
Kisúton főtt pánka, asztali borok,
csesme szőlő. Gyomorajásoknak kará-
tál bapható: **S T E R N S O M A - n o ,**
Nagyvárad, Nagypiac t. 9.

Vilmos csillár bronzból, 5 lán-
gal eladó. Hol? a kiadóban megtudható. 8

Könyv-elt mérlegelés naponta ne-
hány órai foglalkozás keres.
Cím a kiadóhivatalban.

Készlekre irásnyosa, bi a has-
tartás minden ágában jász, a ház ur-
jének mindenben segítségére lenne, csakis
falsza vagy postája meg, nem nagy hoz-
tást, de jó kármunkát kíván. Cím a kiadó-
hivatalban.

Fővárosi út jó forgalmu helyen
jó vendéglőti létesítést üzlet emelti vi-
szonyok miatt eladó. Cím a kiadóhivatal-
ból a kiadóhivatal. 2

Naponta fűszere árakát illetés
késer virsliárak, fűstöltésmentek, kö-
kuszair gyári raktár: **Weisz Vilmosnál**
Páczkócsin elöjén. Telefon 023.

Elegáns női ruhák alig hasz-
nál legelőszövegből Szecsvay-utca 34. 11

Nagy értékesítési vár - lennelti
urnó kemény műanyagból ártalana ház-
ságra léni. Ajánlatok "Közös árak" ei-
men a kiadóban. 3

Béha-ut hasmenés legelőszövegből
szere a **Bertha-tele** kelete alanya gygy-
leget, kapható gyógyterápiák vagy fűszere-
resekhez vagy 5 füvegél 8.-koromért a
félke: **konzervgyártó, Foksa,**
Szecsvay-utca.

Lakás keres három szobás fűrdő-
szobával. Ajánlatok N.Telky-utca 63. sz.
8. A címere a kiadóban.

Hirdetmény.
Biharmegyei Takarékpénztár zálogosztálya
é hő folyamán
árverést tart.
Felkértek a záloggyűjti hirtel-
kösök a tárgyaik rendezésére.
Biharmegyei Takarékpénztár.

Lapkiadó
fűrlétek, nek és 15 éven felüli fiúk felvitet-
nek az "Előre" kiadóhivatalában, Zöldfa-
utca 32. az. (Nagypiac térének.)

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
értesíti a n. érd. **izzólámpa körtékét** tart raktáron 3. legelőszövegből
közönséget, hogy a legelőszövegből áron kaphatók. — **A szina izzólámpa**
ára **darabonként 72 fillér,** homályos (natt), szina fényképező-
lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell
áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **normál-lámpák** és
osmium-lámpák gyertyáinként 1.5 watt fogyasztással.
Csillárak villamos motorok eredeti gyári árak
ilvampák és **villamos motorok** mellett kapható.
A villamos mű igazgatósága elváltaja
villamos világítási
és erőtávíteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítá-
sát, ilvampák kezelését, hozzávaló szempálcák szállítást, berakását
és minden e szakmába vágó munkálatokat a legelőszövegből árak mellett.
**Nagyobb megrendeléseknél megváltás enged-
mény.** — **Kötségtetés ingyen.**

Kiadja az "Előre" hírlapkiadó vállalat.

Takarítónő
jó bizonyítványokkal Szecsvay-
utca 15.

Butorozott szoba azonnal kiadó-
Szecsvay-utca 31. szám alatt. 10

Elegáns butorozott szob
nagy szoba Kikón legfráttal, Ur-
útelek elöjén október 1-től kiadó.
Cím a kiadóban. 6

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy
Aki bármely más minőségben állás keres
Aki házát, földet, szőlőt, zongorát, cim-
bálmot, háort vagy halmot el akar
adni, vagy lyvendéket venni
Aki tanítót, nevelőt vagy nevelőnt,
Aki barmint vagy nyakmestert keres
Aki kereskedőt, ártalona, ipari, termé-
nyező vevőket keres
ismertetést akar kötni

Aki öngyógyítást ószakköteteket akar
kötni
Aki kákket bérlés akar venni vagy ki
akar adni

Aki olcsó pénzállásait akar felvenni
Aki közöni akar valakivel valami (no-
suli vagy férjhez menni)

Biztos eredményt
ér el, ha az

"E L Ö R E"
apró hirdetési rovatát
győztes veszi.

Kéveset közzétek a **Biztos sikert** ér el
Próbálja meg! mert ha csak egy hirdé-
tést tesz, gondolkodj, okvetlenül
röjén árn, hogy **énekek is van hir-
detni valója.**

Minden sőt egyetért beállítás csak
még fillér.
Szegényeknek és állásértelű ingyen.
munkásoknak

Előre!
ermi lapban értesítem
a közönséget, hogy
szin lakapjúságaim,
argól, olasz, hazai,
Pichler és Itz és, és
kir kalapgyárosok
gyártmányjából megér-
tesítek.
Reichard Aruháza,
Nagyvárad, Fő-utca.
15